

שי"ח אהרן

פרשת: צו
גליון: קפ"ב

שי"ח הפרשה

ו.ב ואש המזבח תוקד בו.

אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא באופן שתפגע באחרים. בדומה לכך מסופר בגמרא (סוכה כח) על תלמידו של הלל הזקן, יונתן בן עוזיאל, שבשעה שישב ועסק בתורה, כל עוף שפרח מעליו מיד נשרף. נשאלת השאלה: אם כך גדולתו של התלמיד, במה התבטאה גדולתו של הרב? אלא, אומר השפת אמת, גדולתו של הלל הזקן באה לידי ביטוי בכך שעוף הפורח מעליו לא נשרף כלל, שכן האש הייתה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה הדבר ניכר... היה זה באחד מימי החנוכה, הגיע זמן השקיעה והגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל שהידר לא לאחר את הדלקת הנרות לאחר השקיעה, ניגש בלהט רגשי קודש לקיים המצוה. לפתע פנתה אליו הרבנית ושאלה: "האם אוכל עוד להתפלל מנחה?!" מיד הניח את הנר מידו ואמר לה שוודאי תוכל להתפלל והוא ממתין. למדו אז הנוכחים כיצד מתחשבים בכבוד אחרים גם כאשר זה על חשבון ההידור שהורגל בו.

ו.ב היא העולה על מוקדה.

האות "מ" הזעירא "במוקדה" באה לרמז, -אומר הגרמ"מ מקוצק - כי ההתלהבות והלהט של אדם מישראל לתורה, אינם צריכים להיות בולטים לעין לכל עין, כי אם חבויים בלבו פנימה...

ו.ב כל הלילה עד הבוקר.

בבוקרו של יום טוב הגיע משכיל אל הגאון רבי דוד דייטש, בעל 'אוהל דוד', ובפיו שאלה: הוא שכח אתמול - בליל יום טוב - שני דברים. א. להתפלל תפילת ערבית של יום טוב. ב. לאכול סעודת ליל יום טוב. עתה הוא רוצה לדעת מה עליו להקדים בבוקרו של יום טוב משני הדברים כדי להשלים את שהחסיר בלילה. ה'אוהל דוד' הבין מיד שמשכיל זה לא בא כי אם לקנטרו, והחליט להשיב לו מנה אפיים. "איני יכול לענות על שאלה זו", השיב הרב, "משום שמעולם לא למדתיה באשר היא אינה נצרכת לך". "ובעצם", הוסיף הרב, "גם עבורך היא אינה נצרכת כלל". למראה עיניו המשתאות של השואל לתשובה המוזרה, הבהיר ה'אוהל דוד' את כוונתו: "אצלי מעולם לא אירע ששכחתי להתפלל תפילת ערבית, כמו שמעולם לא אירע שזכרתי בבוקר אם אכלתי אתמול ומה אכלתי. אולם אצלך, הדברים הפוכים - מעולם לא שכחתי לאכול בלילה טרם הלכת לישון ובבוקר בוודאי שלא זכרת אם התפללת אמש, כי לא התפללת..."

שי"ח ההלכה

שאלה: המעשה שלפנינו ארע אצל זוג הורים רחוקים משמירת תורה ומצוות, שבתם הקטנה, השתתפה בשיעור תורה לילדות השכונה, בשלב מסוים הודיעה הילדה כי אינה מוכנה להמשיך להגיע לבית ספר חילוני וכי היא מעונינת להרשם לבית ספר תורני. ההורים שהיו אנטי אמרו שאינם מוכנים לשמוע כלל על דבר זה, אך לאחר תקופה נכנעו ורשמו אותה לבית ספר תורני. מיום ליום התחזקה הילדה למורת רוחם של ההורים, בשלב מסוים הודיעו ההורים בנחרצות "אנו מוכנים שתשארי בבית הספר החרדי, בתנאי שאת המצוות את מקימת בבית הספר בלבדכשאת מגיעה הבייתהלא נסכים לראותך מקיימת מצוות כאן בבית. באחד הימים, פנתה הילדה אל המורה שלה וסיפרה: במשך חודשים ארוכים אני משתדלת ומצליחה לשמור מצוות בבית בלי שהורי ירגישו בכך. רק בבעיה אחת נתקלתי - את ברכת המזון איני יודעת לברת בע"פ, כיצד אוכל לומר ברכת המזון, ולבסוף מצאתי פתרון: את הברכות הקטן אני מחביאה בכיס החולצה ולאחר כל סעודה אני ניגשת לשירותים, ומברכת שם את הברכה בלחש...". המורה התחלחלה למשמע הדברים הילדה התרגשה עד כמה שהיא משתדלת בשמירת המצוות אך לא ידעה כלל שיש בכך בעיה הלכתית. המורה מהרה לשאול את הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א כיצד עלינו להגיב במצב שכזה?

תשובה: "השאלה הזו עולה עד כסא הכבוד", המליץ הרב בפתח תשובתו. למעשה הורה הרב, כי לא נוכל לשתוק ולהרשות לה להמשיך לברך בבית הכסא. ונראה שיש ליעץ לה לברת את נסח "ברכת המזון המקוצר", המובא בשו"ע "בריך רחמנא דהאי פיתא". אמנם אין נוסח זה פוטר אלא מברכת המזון בלבד, מכל מקום בשעת הדחק שכזו, שאין באפשרות הילדה לברך יותר מזה, יש ליעץ לה לברך על כל פנים ברכה קצר הזו בלבד.

משל ונמשל

בספה"ק "חובת הלבבות" כתוב שמידת "הכרת הטוב" היא אחת המידות הבסיסיות והכרחיות בעבודת השי"ת, והסיבה לכך שהאדם לא מכיר טובה לבוראו, היא מפני שחושב שהכל מגיע לו. משל לזוג שבמשך שנים רבות גידלו בביתם יתום ודאגו לכל מחסורו. היתום הרגיש בביתם כבתוך שלו, ולא חש שלמעשה עושים אתו חסד במשך שנים כה ארוכות, באחד הימים הגיע עני לבית ונתנו לו נדבה הגונה, ופיו לא פסק מלברך את בעל הבית ולהודות לו על חסדו הגדול. לנוכח ברכות אלו של העני, שאלה בעלת הבית את בעלה: מדוע העני שעשינו לו טובה פעם אחת, מודה לנו כה רבות, ואילו היתום שאנו מגדלים בביתנו ומשפיעים עליו טובה כה גדולה ותמידית, אינו מודה לנו אף פעם? אמר לו בעלה: אם תרצי אוכל לגרום לו ליתום שיתחיל להודות לנו. הוא קרא ליתום ואמר לו: גידלנו אותך במשך שנים הרבה עד עכשיו, ואנו שמחים שהקב"ה זימן לנו מצוה כה חשובה, אולם עכשיו גדלת ויש באפשרותך לעהמוד ברשות עצמך, לכן, אני מציע לך שתעזוב את ביתי ותנסה לחיות חיים עצמאיים. הדברים נפלו על לבו של היתום באופן קשה מאד, אך בלית ברירה הוא יצא לרחוב, ניסה להתפרנס ולמצוא אוכל, ניסה למצוא מקום מגורים וכו', לצערו לא עלה הדבר בידו, רעב ונושפל הוא הסתובב ברחובות, כשראה אותו אותו אדם, קרא לו ואמר שהוא רואה שהוא אינו מסתדר לבד ולכן, הוא יקבל אותו שוב בשמחה לביתו כפי שהיה עד כה. מאותה שעה ואילך ידע אותו יתום כיצד להודות למטיבו, העובדה שנישל אותו מכל הטובה שהיתה לו, החדירה לדעתו את הידיעה שעושים עמו חסד תמידי ועליו להכיר טובה ולהודות על כך. הנמשל: האדם חי בעולמו של הקב"ה, וה' משפיע עליו חסד תמידי ללא הרף, אולם האדם שהורגל לכל זאת אינו חש בטובה הגדולה ואינו יודע להודות לה' על כך, אולם כאשר האדם נקלע ח"ו לצרה או כשפוקדת אותו חלילה מחלה, אזי הוא מבין שכל חייו וכל נשימה שלו הינם חסד שהבורא יתברך מעניק לו באותו רגע, באותה שעה הוא לומד גם כיצד להודות לה' על חסדיו התמידיים, והוא מכיר טובה לה' על כל מה שהוא עושה למענו תמיד.

וג והרים את הדשן.

ביום הקדוש ביותר – יום הכיפורים, במקום הקדוש ביותר – קודש הקודשים, מתחיל הכהן הגדול את עבודת הקודש (סדר העבודה) ב...הרמת הדשן, כלומר, בהורדת האפר מעל המזבח. ללמדנו, שאת עבודת הקודש יש להתחיל מהדברים הפשוטים, מלמטה. זאת ועוד. את הרמת הדשן מבצע הכהן הגדול בעצמו, לא עוזרו השונים. ללמדנו: שאין מלאכה בזויה. ואומר על כך רבי שמחה בונים מפשיסחא: התורה חששה, שהכהן הגדול בקודש הקודשים ביום הכיפורים יעסוק רק בעניינים הרוחניים הנשגבים, וישכח להתפלל על העניינים ה"פשוטים", הגשמיים, פרנסתם של ישראל וצרכיהם ה"פשוטים" האחרים. לפיכך נצטוו הכהן הגדול, שעם היכנסו לקודש הקודשים, יחליף את בגדי הכהונה בבגדים פשוטים, ויתחיל דווקא בעבודת חולין הכי פשוטה. אז, ודאי יזכור, כי "מרובים צרכי עמך".

וה האש על המזבח תוקד בו.

מה פירושה של המילה 'בו', ולשם מה היא נכתבה? שאלה זו שאל האדמ"ר הזקן מגור זצ"ל, ה'אמרי אמת', את סבו בעל ה'שפת אמת', וזה האחרון ביקשו שישב בעצמו. אמר הילד: "יתכן שכוונת הכתוב היא שהאש של המזבח תהיה יוקדת בו, בכהן בעצמו, דהיינו שיתקדש בסילודין עד כדי כך שיעלה את עצמו עם הקרבן..."

ו. אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה.

השל"ה הקדוש מביא בשם הקדוש ר"מ קורדובירו שסגולה נפלאה להנצל מהרהור עבירה, לומר פסוק זה: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". ה"כתב סופר" מוצא רמז לסגולה הנפלאה בעצם משמעות דברי הפסוק, וכך הוא מבאר: כל מי אשר בלבו יוקדת אש תמיד לה' ופועם בו הרצון לקיים את מצוותיו, ה' עוזר לו שינצל ממחשבה זרה מחשבת פגול, ומכל שכן שלא יבוא לעשות עבירה בפועל כמו שאמרו חז"ל מצוה מגינה ומצילה וזה מה שכתוב: "אש תמיד תוקד על המזבח". המזבח הלא הוא האדם עצמו שהוא מזבח אדמה. ומשם, ממקום המזבח, נוצר האדם הראשון כמו שמבואר בפירוש רש"י בפרשת בראשית. ולפיכך - לא תכבה האש. הבא ליטהר מסייעין אותו, והמקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מאש מזבח של מעלה.

ז. ט. כל נעשה במרחשת ועל מחבת.

יש לעיין – שואל הגר"ק קנייבסקי - מדוע לענין מצות אכילת הכהן, הקדים הפסוק את מנחת מרחשת, ולעיל בפרשת ויקרא (ב' ה') לענין מצות הקרבה, הקדים דין עשיית המחבת ואחרי זה מחרשת. ותירוץ נפלא כתב רבינו בספרו, ומסיים 'וצריך עיון אם זה אמת'. בפרשת ויקרא הקדים את מחבת, שמכפר על דיבור הפה (מנחות סג.) שהיא עבירה עם מעשה, ואילו מרחשת מכפר על הרהורי הלב. ויסוד הדבר שכפרה על מעשה

שנים הייתי היהודי היחיד בכפר, ופרנסתי היתה מצויה ברווח. אולם הנה, התוספו יהודים נוספים למקום, ופרנסתי החלה מתמעטת... ענה לו הרבי: כתיב (תהלים לב, י) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו", ופירוש העניין הוא, ש"רבים", כלומר: העובדה שיש הרבה יהודים במקום אחד – "מכאובים לרשע", גורמת לרשע רק כאב, "אבל הבוטח בה' חסד יסובבנו", מי שבוטח בקב"ה ויודע שאיש אינו יכול לקפח את פרנסתו וליטול את המגיע לו, רואה בהיותו עם עוד יהודים חסד משמים.

ח.לה ופתח אוהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמתם את משמרת ה' ולא תמותו כי כן צויתני.

יש לדקדק מדוע מטעים משה את הוראתו לאהרן ולבניו לנהוג בפרישה טרם שיתחילו בעבודות הקודש "כי כן צויתני", וכי יחשוד חלילה אהרן במשה שבדה דברים מלבנו?! ב'שער בת רבים' מביא לבאר, שלכאורה ייחשב הדבר פחיתות כבוד עבור אהרן ובניו שייאלצו לשבת בפרישות טרם ייכנסו אל הקודש, כביכול עד עתה חיו חיי חולין ועליהם להתקדש ולהיטהר, והלא קדושי עליון היו. לכן כדי להפיס את דעתם מבאר להם משה רבנו טעם הציווי: "כי כן צויתני", אף אני טרם שעליתי להר סיני נצטוויתי להמתין שבעה ימים כדי למרק אכילה ושתייה שבגופי (יומא ד:), ומטעם זה אף אתם צריכים להמתין שבעת ימים טרם תיגשו אל הקודש.

ח.לו ויעש אהרן ובניו את כל הדברים.

אומר רש"י להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל. פעם ביקש הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א מאחד המתפללים בבית מדרשו לעבור לפני התיבה. החל הלה להניע כתפיו הנה והנה כאומר, איני ראוי לכך ולא רצה לגשת. אמר לו ה"חתם סופר", עכשיו הבנתי את דברי רש"י "שלא הטו ימין ושמאל", שאהרן ובניו עשו מה שנתבקשו לעשות, ולא הטו ראשיהם ימינה ושמאלה מתוך עניויות.

ז.יב אם על תודה יקריבנו.

כאשר היה הגאון רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל (ראש ישיבת תורה ודעת בארה"ב) אברך צעיר, ניגש אליו הגאון רבי מנדל זקס, חתנו של החפץ חיים, וביקש ממנו ללמוד עם אחד מבניו שהיה אז תלמיד ב"תורה ודעת". רבי אברהם נענה לבקשה והשניים למדו יחדיו פעמיים בשבוע. בכל פעם שניסה הרב זקס לשלם לו, סירב הרב פאם בנימוס לקבל תשלום. יום אחד אמר לו הרב זקס "רבי אברהם, הרי אתה עושה לי את הטובה הגדולה ביותר, בזה שאתה לומד עם בני, בבקשה הרשה לי להראות כלפיך מעט הכרת הטוב ולשלם לך". השיב לו הרב פאם: "מאז היותי ילד, למד אתי חותנך (החפץ חיים) דבר יום ביומו, חינוך אין כסף! עכשיו ניתנה לי ההזדמנות להראות לו מעט הכרת הטוב בזה שאני לומד עם נכדו". הרב פאם התכוון בדבריו אלו, שספרי ה"חפץ חיים" בפרט "משנה ברורה", "חפץ חיים" ו"אהבת חסד", ליוו אותו בקביעות והיתה להם השפעה עצומה על אורח חייו. ואכן הרב זקס קיבל את טענתו ונושא התשלום לא עלה עוד על הפרק.

היא סיבה להקדים, כבר מצינו בגמרא (זבחים פט.). שדם חטאת קודם לעולה כי מכפר, [והרי עולה גם מכפר על הרהור הלב (זבחים ה.)? ורואים שכפרה על מעשה יש לה חשיבות וסיבה להקדים]. אבל בפרשתנו צו, שהוא דיני אכילה, כותבים את המשובח והחביב יותר אצל הכהנים, ומרחשת חביב יותר שהוא נעשה בהרבה שמן, ומצינו בפסחים (לו.) שעיסה שנילושה בשמן היא מצה עשירה כדרך העשירים, ולענין אכילת קדשים החביב קודם (ירושלמי סוף סוכה חמץ קודם למצה שהוא חביב) ולכן הקדים מרחשת שהיא חביבה יותר.

ז.יב אם על תודה יקריבנו.

פרק התהילים הנאמר כיום כתחליף לקרבן תודה, בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו", הוא: "מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ". ושאל יהודי את רבי חיים קניבסקי זצוק"ל על לשון הפסוק "הריעו לה' כל הארץ", מדוע כל אנשי הארץ צריכים להודות ולהלל לקב"ה, הלא את קרבן התודה מביאים ארבעה – יורדי הים, הולכי מדבריות, חולה שנתרפא והיוצא מבית האסורים. ארבעה אלו מודים על נס גדול שנעשה להם. מה ענינה, אפוא, של ההודאה מצד כל אנשי הארץ האחרים שלהם לא נעשה כל נס או הצלה מיוחדים? התשובה פשוטה - ענה רבי חיים זצוק"ל - והיא תובן יותר על פי מעשה הבא: אחר תפילת שחרית באחד מבתי הכנסת בבני ברק, פרס יהודי מפה על השלחן וחילק לציבור המתפללים יין ומיני תרגימא. כשנשאל לשמחה מה זו עושה, השיב כי אתמול כשחצה את הכביש פגע בו רכב, וב"ה יצא מהתאונה בריא ושלם, על הצלה זו הוא בא ליתן שבח והודאה להקב"ה, והוא משתף את הציבור בהודאתו. למחרת, יהודי אחר פרסמפה והעמיד כיבוד לציבור המתפללים. "מה קרה לך?" - שאלוהו - "האם גם כך פגע רכב?" "לא", ענה האיש. "אני שמח ומודה כי מזה עשרים שנה הנני חוצה את אותו כביש, וב"ה אף פעם לא פגע בי רכב..." כך גם לענינו - סיים רבי חיים. יהודי שהתרפא מחליו או שיצא מבית האסורים אומר "מזמור לתודה", ברור. אולם "כל הארץ", שאר אנשי העולם, צריכים "להריע לה'" ולהודות לו על כך שלא חלו ולא הוכנסו לבית האסורים...

ח.ד-ה ותקהל העדה אל פתח אוהל מועד... זה הדבר אשר צוה ה' לעשות.

זה אחד מן המקומות שהחזיק מעט את המרבה (רש"י). אמר החכם: "נקב מחט אינו צר לשני אוהבים, ומלוא העולם אינו רחב לשני שונאים"... מכאן, שאם הספיק פתח אוהל מועד להחזיק את העדה כולה, אות הוא לכך שהיתה ביניהם אהבה ואחוה, ולפיכך פונה אליהם משה ואומר: "זה הדבר אשר צוה ה'", כלומר: הקב"ה רוצה שתמיד תהיה ביניכם אהבה כזו כפי שיש ביניכם כעת. מסופר שפעם הגיע כפרי לפני רבי משה מקוברין וטענה בפיו: במשך

מעשה שהיה

שנים רבות חיכה ר' שלמה לבן זכר, תפילות ותחינות רבות שפכו ר' שלמה ואשתו לפני בורא כל העולמים, אצל רבים מצדיקי דורו הזכיר את עצמו, כדי להתברך מפייהם. ותפילותיהם וציפיותיהם לא היו לשוא, היה זה ערב שבת כאשר אנשי העיירה נתבשרו שלר' שלמה נולד בן זכר, השמחה בביתם היתה רבה, שמחת הברית עברה מתוך שמחה גדולה, כאשר רבים מיהודי העיירה נטלו בה חלק, רבה של העיירה שימש כסנדק, ומהלך מומחה הוזמן מעיר סמוכה להכניס את הך הנימול בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. ר' שלמה ערך סעודה כיד המלך, כמובן שלא שכח את אבינו העיר שכולם הוזמנו וזכו להתענג בתענוגי בשר ודגים. השנים חלפו, הך הנימול גדל והיה לבחור ירא שמים, נח לשמים ונח לבריות, בשיבה היה בין הבחורים המלמדים והיסב נחת רבה להוריו ולמוריו. עד לאותו יום בהיר, בה הודיעו שלטונות הצבא לר' שלמה, שבנו חביבו מחוייב גיוס, ועליו להתייצב תוך כמה שבועות במפקדה הצבאית, ולהפוך לחייל מן המניין של הצבא הקומוניסטי. חייו השלוים של ר' שלמה וזוג' הופרו בבת אחת, תפילות רוויות דמעות היו מנת חלקם יום לילה, השתדלויות רבות שלא העלו דבר, והייאוש כמעט ומלאו את לבם, כשאחד מידידי הציע לו לנסוע אל הרה"ק רבי מנחם מענדל בעל ה"צמח צדק" מליואבאוויטש זיע"א, שבברכותיו פעל ישועות גדולות לבני ישראל, על אף המרחק הרב שהיה עליו לנסוע, לא חשב ר' שלמה פעמיים, ויצא לדרך עוד באותו היום. ימים ולילות שך עצמו בדרך עד שהגיע לביתו של ה"צמח צדק" כשספר התהילים לא מש מידו, המתין לתורו להיכנס לרבי, וכשהגיעו תורו, ואך דרכו רגליו בחדרו של הצדיק, פרץ בבכי מהתרגשות ופחד גם יחד, ושפך לפני הרבי את מר שיחו: "בן יחיד ויקר יש לי, ועתה הגיע לגיל הגיוס, ובתוך שלושים יום עליו להתייצב במפקדה הצבאית בעירו, שם יוחלט גורלו לשבט או לחסד, בריא ושלם הוא ב"ה בני יקירי, טוב רואי, ובדרך הטבע אני לא רואה שום סיבה לשלילה או לדיחוי, "רבי" זעק היהודי מקירות לבו, "מה אעשה לבני ביום שידובר בו"? האב האומלל לא היה צריך לפרט את חששותיו הגדולים, השירות הצבאי כרוך בקשיים רבים, ובסכנות לגוף ולנשמה, שמירת שבת, כשרות, וקיום המצוות, בגדר מסירות נפש הן, ואין כמעט אפשרות לבחור יהודי בצבא הקומוניסטי, להישמר ולהישאר שומר תורה ומצוות. אנה רבי! זעק מנבכי ליבו, בטל את הגזירה הנוראה מכל, צדיק גוזר והקב"ה מקיים. ה"צמח צדק" האזין לשיחת האב הכאובה בקשב רב, מצחו הבהוק נתמך בידו העדינה, הוא ישב זמן רב כשעניו עצומות, אך לא הגיב במאומה. הלחץ בלב האב השבור גבר, שתיקתו של הרבי כמעט הטריפה את דעתו, הלוא טרם בואו לכאן, סיפרו באוזניו חסידים אשר התגוררו בעירו, אותות ומופתים גדולים, ישועות ונפלאות אשר פועל הרבי עבור היהודים הבאים אליו להתייעץ עמו ולהתברך מפיו, ומשום מה דוקא הוא נתקל בחומה של שתיקה, באטימה שאינו מבין את פירושה. אך היהודי שלבו כמעט ונשבר וכמעט נתייאש, לא הרפה, שוב ושוב שטח בבכי גובר והולך את בקשתו לפני הרבי, וציין כי בן זה יחיד הוא לו, וכי מועד הגיוס מתקרב, ואנה אני בא, בלי בני יקירי זה, טוב מותי מחיי, התייפח בבכי קורע לב. אך דבריו ודמעותיו כמו שבו ריקם, דומה היה כי אין הרבי מקשיב כלל לדבריו בסופו של דבר יצא מלפני הרבי, כאשר אך ברכת שלום מהדהדת באוזניו, הצדיק לא הבטיח מאומה, בליט ברירה ובלב שבור ורצוף, עלה היהודי על העגלה ויצא חזרה לדרך הארוכה לביתו. כשהגיע לביתו, סיפר לאשתו ולבני ביתו על האכזבה הגדולה שהיתה מנת חלקו בביקורו אצל הרבי. הללו ניסו לעודדו, שבוודאי משהו שמימי מסתתר מבעד לשתיקתו של הצדיק, ואל לו להיכנס חלילה לייאוש, ישועת ה' כהרף עין. בצר לו, הרבה האב בתפילות ובתחנונים, ועל אף מועקת לבו, לא פסק מלקוות ולצפות לישועה, הרי שערי דמעות לא ננעלו, וגם התפילות הרבות יעשו מחצה, וככל שהתקרבו הימים למועד ההתייצבות, כן הרבה בתפילותיו ובעתירותיו, ספר התהילים לא מש מידו, כשדמעות חמות מרטיבות את הדפים הישנים של התהילים. בבוא היום בבוקר השכם, קמו ר' שלמה ובנו ולבותיהם הולמים, מועד ההתייצבות נקבע לשעה מסוימת והמפקדה הצבאית מתנהלת על פי תקנות קשוחות, דינו של המאחר חמור מאד, עד כדי כניסה לבית הסוהר, לאחר תפילה ואכילת פת שחרית, יצאו האב ובנו ממפתן ביתם ועיניהם מצפות לישועה, אך עוד לא הספיקו להתרחק הבית, והנה לקראתם יהודי דל בשר וכפוף קומה, בראותו את הבאים לקראתו, הניח יד ימינו על לבו, ובקול צרוד קרא "יהודים יקרים

מדך ארוכה באתי הנה, ועדיין לא בא אוכל לפי, אנה בטובכם הגישו לי פת לחם לאכול וצפחת מים לשתות ותחיו את נפשי אוי". פניו המוריקים של ר' שלמה החווירו, בדיוק עכשיו כאשר כל רגע יקר הוא מפז, אם לא די בידיו הריקניות לקראת ההתייצבות גם יאחר, בדיוק בזמן גורלי זה צץ יהודי זה כמו מבטן האדמה. העני הבלתי מוכר, נושם ונושף בכבדות, וימינו נתונה עדיין על לבו כמו עוצר הוא בעדו מפרוח מגופו. והיהודי שאצה לו הדרך, הביט בו ברחמנות מהולה ברתחה, וכבר אומר הוא לומר לו כי מימינו ומשמאלו מקדם ומאחור, מתגוררות משפחות יהודיות טובות לב ופתוחות ידיים, ואלו בוודאי ישמחו להשביע רעבונו ולהקל צערו, אך ירחם ויסטה מנתיבו כי נחפז הוא לדרך קשה, והוא עצמו זקוק לרחמי שמים מרובים. אבל מחשבות אלו תופסות מוחו רק לשניות מועטות, כי מייד התנער הוא מהן, כאילו שוכח את מצבו ואת צערו דאגתו העצמיים, וברוח לב ובסר פנים יפות, הזמין את האורח הרעב פנימה לביתו ואמר: "בוא אחי היקר אכול ושתה וברך את האלוקים", נכנס האורח נוטל ידיו, מברך ואוכל ושותה, ומותיר, ועיניו אורו, "כשם שהחייטני" אמר לבעל הבית "כן יוסיפו לך משמים חיים וטובה וברכה". וכבר נחפז העני לדרכו, והיהודי רז את בנו "הבה נזדרז, כי אצה לנו הדרך", שלא נאחר חלילה ונענש על כך. אצו ורצו כל הדרך, וכשהגיעו ברגע האחרון, נכנסו שניהם לבית המפקדה, והממונים על הגייסות הביטו בבחור הנושם ונושף בכבדות, מחמת יראה ופחד מרוב בהילות, הממונים הביטו בו בעיניים זועמות, והבהילו את הרופא לבדוק את הבחור היהודי שהגיע זה עתה, אם ראוי הוא לשרת בצבא, הרופא הצבאי בחן את הבחור מכף רגל ועד ראש, נקש על ראשו, הביט לתוך גרונו, בדק את אוזניו, הצמיד ידיו זו לזו, והפטיר ספק בכעס ספק בקוצר רוח: "שלחו מעלי גופות שאינן ראויות למדי צבא". ר' שלמה ובנו המאושרים, נסעו הביתה ובידיהם כתב השחרור של הבן מהצבא, עיני שניהם זלגו דמעות התרגשות, תודה והודיה להשי"ת. כעבור זמן מה נמלך היהודי ונסע ל"צמח צדק" שתיקתו של הרבי" אמר לבנו בקורת רוח, "יפה הייתה מכל הקולות שבעולם, מן הראוי כי אבשר לו את הבשורה הטובה". כשנכנס לחדרו של הרבי, האיר לו ה"צמח צדק" את פניו הקדושות ואמר: "בבואך לפני לא אמרתי לך מאום, יען כי לא ראיתי בעבורכם שום פתח לישועה, אמור נא לי מה עשית באותו יום אשר בזכותו זכיתם לישועה הגדולה חוץ לדרך הטבע?" היהודי נדהם, לרגע התגלגלו מחשבותיו אחרונות, ולפתע נזכר הוא, ושח באוזני הרבי את סיפורו של אותו עני שביקש דבר מה להסעיד לו באותו יום גורלי, שמא ואולי יש קשר בין זה לזה, הרבי חיך ואמר: "אכן, שערי רחמים סגורים היו בעבורכם, אך פעולה זו של חסד ודוקא בזמן ובעת כה לחוץ, פתחה לפניכם את שערי הרחמים לרווחה, מצווה זו שקיימתם בהכנסת אורחים ובמתן אכילה ושתיה לאדם עני ורעב, התייצבה לפניכם להמליץ טוב בעדכם, צדקה מעבירה את רוע הגזירה".

העלון מוקדש

לע"נ רפאל עמרם בן סעדה ז"ל. מזל בת רחל ע"ה. יצחק בן רחל ז"ל אברהם ישעיהו בן שמואל דוד ז"ל אליהו ישראל בן שמואל דוד ז"ל צביה בת נעמי ע"ה

לרפואת נעמי בת זיוה. ולרפואת מרים בת ראיאהוגט. להצלחת אבירם בן אסתר וב"ב. להצלחת אביחי יעיש בן ציון וב"ב

להארות והערות ולקבלת העלון נא
לפנות למייל
SH0813897@GMAIL.COM

עיצוב העלון: אברהם כהן בן שמחה
להצלחתו והצלחת בני ביתו